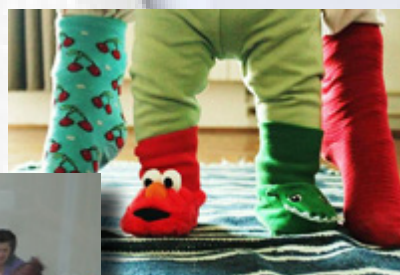

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Industrija tekstila, odjeće, kože i obuće, FBiH

predstavljamo:

*DESS HTZ Konfekcija
Sarajevo*

Napredak d.d Tešanj

*Tvornica Čarapa
KLJUČ*

*Sarajevo,
decembar 2016.godina
broj 2.*

Riječ urednice:

Udruženje za tekstilnu, kožarsko-prerađivačku i gumarsku industriju je asocijacija privrednih društava sa područja F BiH koje se bave proizvodnjom industrijskih proizvoda, odjeće, obuće i druge galanterije.

Ciljevi Udruženja:

- zastupanje i zaštita interesa privrednih subjekata iz ove djelatnosti,*
- ostvarivanje saradnje sa članovima na prikupljanju informacija vezanih za problematiku poslovanja, u cilju stvaranja boljih ambijentalnih uslova privređivanja,*
- usklađivanje međusobnih interesa članova i definiranje zajedničkih interesa i stavova prema državnim i federalnim organima, institucijama i drugim partnerima,*
- pružanje pomoći pri pronalasku stranih partnera,*
- praćenje stanja industrije,*
- promocija članica.*

Iako smo bili optimistični, ne možemo reći da je ova godina, koja je obilježena kao godina reformi i zakona, u pozitivnoj mjeri utjecala na privrednike.

Zakon o porezu na dobit, novi Zakon o radu, te promjene Pravilnika o porezu na dohodak najviše je pogodilo realni sektor, u kojem se stvara nova vrijednost.

Neusvajanjem seta mjera iz Reformske agende, koje su trebale za cilj imati rasterećenje privrede i olakšanje uvjeta rada, sigurno je da će se takav trend nastaviti i početkom 2017. godine.

Trenutno stanje nije zadovoljavajuće, ali ipak nizani su i pozitivni poslovni uspjesi u ovom sektoru.

Elektronsko izdanje "Industrija tekstila, odjeće, kože i obuće" se objavljuje kvartalno, te prikazuje statistička kretanja unutar sektora, novosti i uspješne poduhvate privrednih subjekata koji su se realizovali u tom periodu.

U svakom broju predstavljamo tri kompanije sa područja Federacije BiH, te na ovaj način prezentiramo njihov proizvodni asortiman.

PK FBiH je na usluzi privrednicima, kao podrška i oslonac kako bi zajedničkim snagama utjecali na poboljšanje ambijenta poslovanja.

*Sekretar Udruženja
Jasmina Zejnilagić*

Festival Sheikh Zayed

Festival „Shaikh Zayed” je tradicionalna manifestacija koja se održava svake godine u povodu obilježavanja praznika ujedinjenja arapskih emirata i ujedno je najznačajnija privredno kulturna manifestacija u zemlji.

U 2015.godini Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH zajedno sa 40 predstavnika iz 20 kompanija prezentovala je, na 25 uređenih štandova, našu privredu.

Privrednu delegaciju predvodile su firme:

- Bekto Precissa,
- Bellissima,
- Granoff,
- Koteks Tešanj,
- Moj San,
- Hoteli Ilidža,

- Emirates tourism and investment,
- Mljekara Livno Puđa,
- Dr Pasha, uz predstavnike obrtnika iz oblasti starih zanata i ručno pripremljenih biljnih preparata na bazi meda.

Fondacija KHALIFA BIN ZAYED AL NAHYAN je u fazi pripreme Festivala naslijeđa, koji će se održati u periodu od 15.11.2016. god. do 25.12.2016. god. u gradu Abu Dhabi, Ujedinjeni Arapski Emirati.

Fondacija već drugi put za redom poziva privrednike iz Bosne i Hercegovine da uzmu učešće na Festivalu. Bosni i Hercegovini je dodijeljeno 16 štandova za 32 učesnika na kojima će se predstaviti kulturno naslijeđe BiH (stari zanati, izrada nakita, narodne nošnje i slično), te promovirati halal prehrambeni proizvodi (med, sirevi, mliječni proizvodi, suhomesnati proizvodi, džemovi, suho voće, sokovi i vode i sl.).

Organizator će i ovaj put za učesnika snositi sve troškove uključujući avionske povratne karte, vize, hotelski smještaj, ishranu, troškove transporta uzoraka, kao i internog transporta i besplatan sajamski prostor.

Kompanija Marzoli najavila ulaganje u tekstilnu industriju

Delegacija Vlade FBiH, na čelu s federalnim ministrom energije, rudarstva i industrije Nerminom Džindićem, u Italiji je održala sastanak sa talijanskim kompanijama i investitorima, te se razgovaralo o mogućnosti ulaganja u bh. privredu.

Na sastanku s predsjednikom Grupacije Camozzi, Ludovicom Camozzijem dogovoreno je da će kompanija Marzoli, članica ove grupacije, u narednom periodu investirati u tekstilnu industriju. U ovoj oblasti, planiraju pokrenuti i nekoliko fabrika u BiH. Grupacija Camozzi je kompanija koja posluje u više

grana industrije u Italiji i širom svijeta, a najveći je proizvođač tekstila i mašina za tekstilnu industriju u Italiji.

S predsjednikom EXPO Italia Emilom Milovanom razgovarano je o ulaganju talijanskih kompanija iz raznih oblasti industrije.

Shodno dogovorima koji su postignuti u Italiji, delegacija Vlade Federacije BiH, na čelu sa savjetnikom federalnog premijera za ekonomska pitanja i investicije Suvadom Osmanagićem, u augustu mjesecu je zajedno s predsjednikom i vlasnikom kompanije Camozzi,

Ludovicom Camozzijem, boravila u Bihaću. Izvršen je obilazak postrojenja kompanije „Kombitek“ koja je u stečaju i ne radi duže od 15 godina.

U nastojanju da obnovi proizvodnju u „Kombitek-su“, u kojem je svojevremeno radilo oko 4.000 radnika, Vlada Federacije BiH je uložila velike napore u pregovorima sa ovom kompanijom.

Kompanija Camozzi spremna je u Federaciju BiH prenijeti najmodernije mašine koje trenutno rade

samo u Milanu i dovesti kupce prediva koje će proizvoditi ova bihaćka kompanija.

Bihać je kao mjesto za buduću proizvodnju odabran od strateškog partnera radi postojećeg stručnog kadra iz oblasti tekstilne industrije, a rad Tekstilnog fakulteta je od presudnog značaja za investiranje Camozzija u ovu regiju, saopćeno je iz Ureda Vlade FBiH za odnose s javnošću.

EU znak za okoliš: Novi ekološki kriteriji za računare, namještaj i obuću

Evropska komisija je u okviru programa EU znaka za okoliš usvojila nove ekološke kriterije za računare, namještaj i obuću. Proizvođači koji žele da koriste znak EU moraju ispuniti stroge zahtjeve u pogledu ekoloških karakteristika proizvoda, uzimajući u obzir određene sigurnosne i socijalne aspekte.

Proizvođači računara, kako ličnih, prenosivih tako i tableta, će kod dizajna i proizvodnje uređaja trebati uzeti u obzir energetska efikasnost i mogućnost nadogradnje. Isto tako bit će važno da se uređaj i njegove komponente mogu lako rastaviti, obnoviti i reciklirati. Proizvođači namještaja će morati pažljivo planirati životni ciklus proizvoda i posebnu pažnju pridavati korištenju opasnih sastojaka ili ostataka koji bi mogli zagađivati zrak. U pogonima za proizvodnju obuće će trebati brinuti o poboljšanju društveno odgovornog poslovanja i osigurati adekvatne uslove za rad.

Svrha ekoloških kriterija je korištenje materijala proizvedenih na održiviji način (poštovanjem pristupa analize životnog ciklusa), ograničavanje upotrebe opasnih materija, nivoa opasnog otpada i doprinosa namještaja u zagađenju zraka u zatvorenom prostoru te promovisanje stabilnih i visokokvalitetnih proizvoda, koje je lako popraviti i rastaviti.

Proizvođačima koji za svoje proizvode dobiju ekološku oznaku EU-a za drveni namještaj na osnovu prethodnih kriterija bit će omogućen prelazni period da prilagode svoje proizvode u skladu sa revidiranim okolišnim kriterijima i zahtjevima.

EU sa znakom za okoliš ima za cilj da ubrza prelazak na kružnu ekonomiju promocijom održive proizvodnje i potrošnje. Kako navode u Evropskoj komisiji, transparentni ekološki kriteriji omogućavaju potrošačima informirane odluke bez ugrožavanja kvalitete proizvoda. S druge strane, EU znak daje priznanje proizvođačima koji proizvode izdržljive i popravljive proizvode, dok istovremeno ulažu u inovacije i uštedu resursa.

Sajam kože i krzna 'Visk 2016'

Visoko je grad bogate historije koja seže daleko u prošlost, a jedan od zanata po kojima je ova općina daleko poznata jeste kožarstvo. Godine 1929. stvorena je "Stručno-zanatsko-kožarska škola Visoko", u kojoj su se školovali budućni kadrovi za kožarsku industri-

ju iz svih dijelova tadašnje Jugoslavije. Po prvi puta Visočani su se odlučili da promoviraju dugogodišnju tradiciju kožarstva u BiH organizovanjem "Sajma kože i krzna VISK". Sajam koji se održao u općini Visoko od 30.09. do 01.10.2016. godine ponudio je posjetiocima zanimljiv izložbeni ali i strukovno obrazovni program.

Uz modne revije učesnici sajma su predstavili svoje nove kolekcije koje odišu profinjenošću i elegancijom. Posljednji dan sajma održan je Okrugli stol na temu: „Kožarstvo – tradicija, sadašnjost i budućnost“.

Uspješni poduhvati naših kompanija

Prevent Fabrics uspješno prošao audit General Motorsa

Održan je audit kupca General Motors koji je imao za cilj verifikaciju Prevent Fabricsa kao dobavljača tekstilnih materijala za interijer modela Opel ali i drugih brendova ove renomirane Grupacije.

Audit je podrazumijevao kontrolu, ispitivanje i odobravanje svih procesa unutar kompanije. Izvedeni audit je koncipiran na visokim zahtjevima jednog od vodećih proizvođača motornih vozila, a prema PCPA proceduri.

Ovim je još jednom potvrđen kvalitet i visoki standardi kompanije Prevent Fabrics kao pouzdanog dobavljača. Prevent Fabrics je time osigurao preduslove za dalji rast i razvoj poslovanja sa General Motorsom.

Predstavljena Dresscode jesen/zima kolekcija pod nazivom „Individuality Meets Elegance”

U novotvorenom showroom prostoru Prevent LABS, u Sarajevu predstavljena je Dresscode jesen/zima kolekcija pod nazivom „Individuality Meets Elegance“. U vremenu kada moda slavi individualnost i različitost, Dresscode tim prikazuje elegantnu kolekciju bezvremenskog klasičnog stila. Inspirirani svakodnevnim okruženjem industrijskog ambijenta Prevent grupacije, nastojali su prenijeti tu snagu i energiju kroz kolekciju, ali i same fotografije.

Upravo zato je ambijent stare željezare bio polazna misao izrade lookbooka, što je vidljivo u raznovrsnosti modela, spajanju suprotnosti i konačnom potpunom skladu.

„Pri odabiru modela za lookbook, htjeli smo prikazati našu kolekciju kroz osobe koje će se istaknuti u samom prostoru, a ne samo uklopiti u ambijent koji je sam po sebi jako poseban.“, navedeno je iz Prevent grupacije. Prve reakcije na kolekciju su jako pozitivne što je od velikog značaja obzirom da se radi o domaćoj proizvodnji i bezvremenskom stilu i kvaliteti.

Kolekcija nudi lepezu zimskih jakni, toplih kaputa i mantila u jesensko-zimskim bojama, ali s pečatom posljednjih trendova u obliku atraktivnih i nenametljivih detalja

Pored 'outerwear' kolekcije, Dresscode ponuda je obo-

gaćena elegantnim odijelima za muškarce, kao i žensvenim praktičnim haljinama koje su savršen izbor za jesen i zimu zadovoljavajući modna pravila sezone.

Alma Ras: Otvaranje prvih radnih mjesta u Bosanskom Petrovcu

Nakon Visokog, Vareša i Srebrenice firma Alma Ras iz Olova u Bosanskom Petrovcu otvara svoje proizvodne pogone u kojima će proizvoditi fino donje rublje i spavaći program. Proizvodi ove kompanije nalaze svoje kupce, čak i u dalekoj Južnoj Koreji. Vođeni znanjem i iskustvom odlučili su se na ovaj poduhvat, te da u dijelu objekta bivše tvornice Novitet pokrenu proizvodni pogon. Poznata je tradicija kvalitete u proizvodnji tekstila koju ima bosanski Petrovac, te kako je rekao vlasnik kompanije g. Đemal Memagić upravo računaju na provjerenu iiskusnu radnu snagu nekadašnjeg "Noviteta".

Alma Ras se uspjela pozicionirati na domaćem i svjetskom tržištu tako da ima dovoljno prostora za širenje u svakom smislu. Prvi radnici bosanskopetrovačkog pogona će biti obučavani u Olovu i Visokom, a koji će voditi i koordinirati poslove u Bosanskom Petrovcu, kao i o grupi od pet do deset žena koje će biti obučene za proizvodnju artikala branda Alma Ras i osposobljene da stečeno znanje prenesu dalje.

Od malog preduzeća iz Olova do jedne od najperspektivnijih firmi u BiH u stanju je nositi se sa konkurencijom na surovim europskim i azijskim tržišti-

ma. Kao vlasnik kompanije koja zapošljava oko 950 radnika, veliku pažnju posvećuju razvoju i dobrobiti lokalnih zajednica. Proteklih godina kompanija bilježi konstantan rast i razvoj, a jedna od ključnih politika poslovanja je briga o zadovoljstvu radnika, ali i kupaca. Svoju poziciju stvarala je isključivo zahvaljujući visokom stepenu kvalitete i prepoznatljivom imidžu tj. odabirom najboljih, visokovrijednih, prirodnih materijala kao i praćenjem svjetskih modnih trendova prilagođenim potrebama domaćeg kupca.

Alma Ras i partneri izgradili dječije igralište u Srebrenici

U neposrednoj blizini pogona kompanije Alma Ras u Srebrenici, otvoreno je multifunkcionalno dječije igralište u sklopu mini projekta koji je kompanija realizirala u saradnji sa organizacijom UNDP BiH i općinom Srebrenica. Projekt je nastao s ciljem da se ponude dodatni zabavni sadržaji najmlađim stanovnicima grada, te da se unese dodatna živost u ovu općinu.

Pred okupljenim građanima i brojnim mališanima otvorenju su prisustvovali i obratili se: izvršni direktor Alma Ras kompanije, gđin. Rasim Memagić, zatim Mukhtar Ahdouga ispred UNDP-a, Milorad Marijanović u ime mjesne zajednice i Čamil Duraković, tadašnji načelnik općine Srebrenica.

"Mi već deset godina postojimo u općini Srebrenica i ovdje se osjećamo kao domaćini. Ideja je bila da napravimo nešto što će zaista biti korisno. Kontaktirali smo i UNDP koji su podržali projekt. Općina se stavila na raspolaganje. Ukupni troškovi su iznosili 35 hiljada KM jer su se morali raditi radovi na pripremi lokacije. Sam projekt nije u potpunosti završen, jer ćemo uraditi i rasvjetu i još neke potrebne sadržaje. Bitno je da igralište ima svrhu i da su djeca već danas tu", istakao je Memagić.

Tokom 2015. godine, kompanija Alma Ras u sklopu projekta „Ekonomsko osnaživanje Srebrenice“ obučila je i uposlila 10 novih šivača sa ovog područja, te sada upošljava 63 osobe u pogonu Srebrenica.

KOTEKS d.o.o. Tešanj otpočeo sa uvođenjem HALAL certifikata

firma KOTEKS d.o.o. Tešanj biti će jedina firma u Bosni i Hercegovini koja ima certifikat iz oblasti sirove kože", rekao je Sejdić.

Inače, Koteks je jedan od vodećih preduzeću za otkup, preradu i prodaju sirove kože wet blue, ali i opremu za policiju i druge specijalne službe u BiH i region, kao i kožu namijenjenu za potrebe autoindustrije.

Prema riječima izvršnog direktora firme KOTEKS d.o.o. Tešanj, g. Harisa Sejdića, sve više firmi u BiH i regionu se odlučuje na uvođenje halal standarda.

"Halal tržište" nije više usko specijalizirano tržište, nego je jedno od rastućih tržišta u svijetu, te kao takvo, prije svega otvara vrata za izvoz proizvoda i na inozemna tržišta.

KOTEKS se, nakon implementacije ISO 9001, ISO 14001 i OHSASS 18001, odlučio za implementaciju HALAL certifikata i nakon uvođenja ovog certifikata

"DANIAL S" predstavio novu kolekciju kožnih jakni i torbi revijom na izboru MISS BiH 2016

U sklopu izbora Miss BiH 2016, manekeni modne agencije ABC MODELS prezentirali su najnoviju kolekciju jakni i torbi Danial S. Kolekcija je namijenjena običnoj ženi, ali i poslovnoj, sofisticiranoj i elegantnoj dami.

Izrađena je od visoko kvalitetne kože i profinjenih prirodnih tkanina u širokoj paleti boja. Jednostavnih je geometrijskih linija, inspirisana tradicionalnim elementima odijevanja uz svjetske modne trendove.

Kolekcija pruža cjelokupni outfit od osnovnih odjevnih predmeta do modnih dodataka.

Među modelima agencije Abc Models mogu se prepoznati poznata imena BH modne scene:

Marijana Marković - Miss BiH 2015; Sanda Gutić - Miss BiH 2013; Ines Jovanović - World Top Model 2015; Nataša Derikonja - Miss RS 2014; Dajana No-

vak - ABC Fashion TV Model; Belma Ibrahimović - I pratilja Miss BiH 2014; Lejla Hodžić - II pratilja Miss BiH 2015; Duška Vještica - Best Model BiH 2014 i dr.

DANIAL S proizvodi, pored ženskih odjevne predmete, vrlo zanimljive muške odjevne predmete, od kože i tekstila, kao velik i raznovrstan asortiman kožne galanterije.

Vrhunski kvalitet i dizajn imperativ su ove modne kuće, a prenošenje elemenata bosanske nacionalne kulturne baštine u savremeni modni izraz jedno je od osobnosti ove kompanije.

U okviru svoje maloprodajne mreže svoje proizvode plasiraju u preko 20 prodajnih objekata širom Bosne i Hercegovine, a također se njihovi proizvodi izvoze u Njemačku, Sloveniju, Srbiju, Hrvatsku i Makedoniju.

Wool-line u Hadžićima otvorio pogon za proizvodnju izolacije od ovčije vune

U sarajevskoj općini Hadžići kompanija Wool-line d.o.o. je u saradnji sa Udruženjem Green Council otvorila prvi pogona za preradu i proizvodnju izolacionih panela od lokalne, prirodne ovčje vune u Bosni i Hercegovini. U ovom pogonu zaposlenje je dobilo šest osoba koje će raditi na potpuno automatizovanim mašinama, gdje je greška ljudskog faktora svedena na minimum.

Ovaj pogon predstavlja primjer uvođenje savremenih čistih tehnologija u tretiranje lokalnih, prirodnih materijala i doprinosi ne samo ekonomskom prosperitetu i balansiranom razvoju cijele teritorije Bosne i Hercegovine, već utiče i na zaštitu okoliša i zdravlje ljudi. Direktor firme Wool Line Sarajevo Bahrudin Bojčić je istakao da je ovo projekat od kojeg će korist imati

cijela Bosna i Hercegovina, jer utiče na ruralni razvoj zemlje, a direktnu korist od projekta će imati preko 20.000 stočara, ljudi koji se bave uzgojem ovaca. Kapacitet proizvodnje je od 2.000 – 2.500 tone vune godišnje.

Ovakav proizvod predstavlja novost u oblasti izolacija u građevinarstvu, te je ekološki i idealan za primjenu i ugradnju u montažnim kućicama, stambenim objektima i slično.

Fabrika je jedinstvena u regiji te je bitno da je projekat praćen Studijskom i strukovnom analizom, najvećih stručnaka na ovom području u korištenju termoizolacionih materijala, tako da projekat ima dobru budućnost.

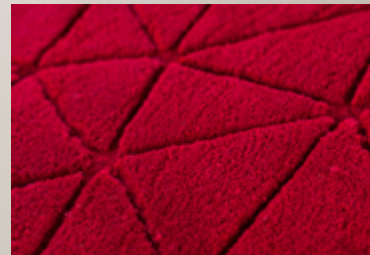
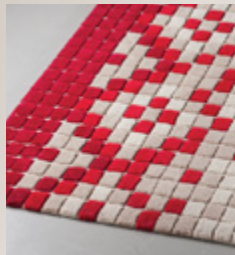

*Pobjednik Inovacijske nagrade njemačke
privrede za 2016.godinu.*

*“Ovo priznanje je jedan podstrek za firmu da
nastavi sa daljim razvojem ekološkog
materijala u oblasti građevinarstva čije
prednosti su višestruke” riječi su direktora
ove kompanije g.Bahrudina Bojčića.*

“ Uz višestoljetnu tradiciju tkanja tepiha i upotrebu čiste runske vune do originalnih dizajnerskih tepiha “

Tepisi su izrađeni od 100% runske vune od češljanog prediva 33-35 mikrona. Predivo se boji ekološkim bojama poznatog švicarskog proizvođača BECEMA. Platno za tkanje tepiha isključivo se kupuje od najveće EU firme za proizvodnju tkanina Njemačke firme SCHILGEN. Podloga je 100% pamučna i lijepi se LATEX-om od poznate firme EOC- iz Belgije.

Bellissima proslavila svoj rođendan

B **BELLISSIMA**

Ekskluzivni modni bh brend čija priča počinje davne 1997. godine, u novembru mjesecu proslavilo je svoj rođendan. Uz druženje i dodatne popuste, u svim Bellissiminim poslovnicama, kupci su uživali u novoj kolekciji jesen/zima 2016/2017. Kolekcija je inspirisana stilom 70-tih na kojoj su radili bh dizajneri: Amna Kunovac Zekić, Ena Dujmović, Nina Varga i Sanja Džeba.

DUALNI SISTEM OBRAZOVANJA

Uslov savremenog tržišta rada

Trend iseljavanja stanovništva, a naročito mladih ljudi iz BiH je sve izraženiji. Prema podacima Unije za održivi povratak i integracije, u protekle dvije godine iz naše zemlje se iselilo više od 80.000 ljudi, i iz mjeseca u mjesec ova brojka se svakodnevno povećava.

Glavni razlog zbog kojeg se sve veći broj građana odlučuje napustiti BiH je loša ekonomska situacija, nemogućnost zaposlenja, naročito mladih ljudi i općenito besperspektivnost, ili su jednostavno nezadovoljni sistemom funkcionisanja institucija BiH. Zemlju napuštaju stanovnici starosne dobi od 20 – 40 godina. Poražavajući je podatak prošlogodišnjeg istraživanja UN-a koji govori da je procenat mladih koji žele da napuste zemlju čak 80 posto.

Kakva je budućnost našeg društva?

Dok privrednici trpe štetu napuštanja zemlje, ostajući bez buduće radne snage Vlast bježi od odgovornosti i stvarnih problema. Država nema ozbiljnu strategiju zaustavljanja odlaska stanovništva.

Da li su nam potrebne reforme obrazovnog sistema?

Posebnost austrijskog obrazovnog sistema predstavlja uska povezanost između privrede i obrazovanja. Ovakva vrsta obrazovanja usko povezana sa praksom, korisna je ne samo za učenike u privredi, već i za apsolvente viših zanatskih škola, fakulteta i univerziteta.

KOMBINACIJA TEORIJE I PRAKSE

Škole za sticanje zanimanja uz praktični rad i više zanatske škole primjenjuju dualni sistem školovanja, koji ustvari predstavlja kombinaciju teorije i prakse. Nastavni planovi i težište obrazovanja prilagođavaju se zahtjevima privrede, u preduzećima se učenici u privredi stručno obrazuju ili u njima polažu praksu. Rezultati istraživanja i razvoja dobijeni u zajedničkim projektima koje organizuju škole i privreda, kao što su, na primjer, diplomski radovi ili projekti u okviru volonterskog rada u firmama, primjenjuju se u praksi. Ovakva kombinacija obrazovanja se širom Evrope

smatra uzornom i predstavlja ključni faktor uspjeha privrede u Austriji. Austrijski investitori posebno cijene profesionalnu stručnost i dobro osnovno znanje austrijskih zaposlenih.

Austrija raspolaže razgranatom mrežom tercijarnih obrazovnih institucija u koju se ubrajaju 21 visoka stručna škola, 22 javna univerziteta i 13 privatnih univerziteta. Visoke stručne škole, koje nude 393 smijera, posebno su usredotočeni na potrebe kompanija i održavaju intenzivne kontakte sa industrijom. Preko 47% studijskih smijerova visokih stručnih škola usklađena je sa redovnim poslom.

USMJERENOST SISTEMA OBRAZOVANJA KA ZANIMANJIMA

Osim orjentisanosti ka praksi, austrijski sistem obrazovanja polaže veliki značaj i specijalizaciji. I kada je riječ o višim školama tehničkog ili trgovačkog smijera obrazovanja, uvijek postoji mogućnost specijalizacije.

Duga tradicija dualnog obrazovanja je i u Njemačkoj.

Mladi u Njemačkoj koji nakon završene osnovne škole ne idu dalje na fakultet, upisuju jednu od stručnih škola u kojoj pohađaju nastavu (po pravilu dva ili tri dana nedeljno) dok ostatak vremena provode u nekoj kompaniji na praksi.

Na taj način su odmah nakon završetka školovanja u potpunosti osposobljeni za rad.

Važna je činjenica da veliki broj mladih koji u nekoj firmi tokom školovanja obavlja praktični dio nastave vrlo često po završetku školovanja tu i ostane, odnosno, dotična kompanija ih zaposli. Dualni sistem obrazovanja nudi značajne prednosti, kako za učenika i kompanije, tako i za društvo.

Po završetku škole učenik najčešće ostaje da radi u kompaniji u kojoj je bio na praksi, a ista će radije da ulaže u učenika koga kroz praksu mogu da profilišu shodno svom poslovnom procesu, nego da sa tržišta rada uzimaju nekvalifikovanu osobu u čiju će prekvalifikaciju uložiti znatno više vremena i novca.

Korist za društvo se ogleda u tome što se radna snaga obrazuje u potpunosti u skladu sa potrebama privrede, pa je nezaposlenost manja.

Dualno obrazovanje uskoro će se primjenjivati u Srbiji i u Hrvatskoj. Praksa je pokazala da je u zemljama koje imaju dualno stručno obrazovanje stopa nezaposlenosti mladih, po pravilu, manja od deset odsto. Poređenja radi, u Srbiji je stopa nezaposlenosti ove kategorije stanovništva krajem 2014. godine bila veća od pedeset procenata.

Kroz samu promjenu zakonodavstva i uz pomoć domaćih privrednika Srbija će aktivno raditi na uvođenju novog sistema obrazovanju što im pruža mogućnost približavanja modernom svijetu.

Hrvatska je na trećem mjestu zemalja u istočnoj Europi u kojima poslodavci sve teže nalaze kvalitetnu radnu snagu. To je pokazalo istraživanje Bloomberga, koje potvrđuje da slabije razvijeni dio Europe više

nije oaza jeftine radne snage. Na prvom mjestu zemalja s manjkom radnika je Latvija, a na drugom je mjestu Češka. O razini problema govori podatak da se u Češkoj broj nepopunjenih radnih mjesta povećao za 166 posto u dvije godine, a u Latviji se utrostručio samo u zadnjoj godini.

U tekstilnoj i kožarsko-prerađivačkoj industriji BiH evidentan je problem nedostatka kvalifikovane radne snage, a pored toga postoji još i nemotiviranost učenika za upis ovog tipa strukovnog zanimanja. Ipak, razvoj ove industrijske grane otvara velike mogućnosti za dodatna upošljavanja i obrazovanje budućih kadrova. Stoga, potrebno je da Vlast ne bježi od odgovornosti, te da na adekvatan način pristupi rješavanju evidentnog problema, što bi u konačnici rezultiralo pozitivnim ishodom kako za privrednike tako i za društvo.

DESS HTZ KONFEKCIJA, privredno društvo koje obavlja djelatnost profesionalne rehabilitacije, osposobljavanja i zapošljavanja lica sa invaliditetom koje u smislu odredbi pozitivnih zakonskih propisa obavlja djelatnost od posebnog javnog interesa i spada u oblast socijalne zaštite (čl.2. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom).

U proizvodno-uslužnom procesu zapošljavaju preko 60% osoba sa invaliditetom. Trenutno broje 13 zaposlenih, od čega je 9 osoba sa invaliditetom, a do kraja godine, još 4 osobe sa invaliditetom će postati dio ovog kolektiva.

Uz dobro volju i uporan rad osnivača, a uz podršku Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, omogućen je rad osobama sa invaliditetom, posebno osobama oštećenog sluha i govora koji su osposobljeni u oblasti tekstilne proizvodnje i kojima je to jedino zanimanje.

Gdje ima volje ima i načina, a porodično ophođenje prema uposlenicima, ove socijalne kategorije, doprinosi pozitivnoj atmosferi unutar ove kompanije. Na novoj lokaciji u Privrednom gradu Skenderija marljivi radnici proizvode zaštitnu radnu odjeću. Pozitivan primjer iz Sarajeva je upravo dokaz ljudske volje i upornosti da se formira zajednica koja je više od kompanije i radnog mjesta.

Iz ove kompanije tvrde da je pomoć Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom od velikog značaja, te da su njihovi sadašnji ali i budući klijenti, koji kupuju njihove proizvode, ključni za dalji razvoj ove kompanije.

"DESS HTZ KONFEKCIJA" je smještena na adresi Terezije bb, Privredni grad Skenderija . Na prostoru od 80 kvadratnih metara smještena je proizvodna linija gdje osobe sa invaliditetom direktno učestvuju u proizvodnji.

Kadrovski su raspoređeni na sljedećim radnim mjes-

tima: šivači, radnici na vez mašini, peglanje i pakovanje proizvoda.

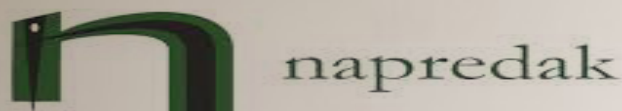
Glavni tržišni segmenti u ponudi proizvoda i usluga u liniji konfekcije su :

- Preduzeća u oblasti građevinarstva
- Preduzeća u oblasti industrije i rudarstva
- Klinički centri i druge zdravstvene ustanove
- Pošte i željeznice
- Lanci trgovina
- Saobraćajna preduzeća
- Komunalna preduzeća
- Obrazovne ustanove svih nivoa
- Hotelijerstvo i ugostiteljstvo
- Banke

Bitno je imati u vidu da «DESS HTZ KONFEKCIJA» d.o.o. nije lokalno orijentisano preduzeće, nego da svoju aktivnost može da obavlja na prostoru Bosne i Hercegovine i šire.

NAPREDAK DD TEŠANJ

Napredak d.d. Tešanj kompanija koja je osnovana 1956. godine udruživanjem dvije zanatske radionice. Proizvodni prostor je smješten u gradu Tešnju na 6.500 m² sa bogatim proizvodnim programom muške i ženske modne konfekcije u okviru koga preduzeće proizvodi mantile, kapute, jakne, blejzere, kostime i druge modne odijevne predmete. Danas Napredak posluje u sklopu AS Grupacije Tešanj i zapošljava 330 vrhunski obučениh radnika, koji rade u radnim uslovima standardiziranim po normama EU.

Potvrda uspješnosti i kvaliteta su i Napretkovi kupci sa kojima je ostvorena uspješna dugogodišnja saradnja: Pierre Cardin, Carl Gross, Jupiter, S' Oliver, Schneiders, Baldesarini, Burberry.

Glavna proizvodna aktivnost fabrike:

1. Doradni ili tzv. lohn poslovi:

Preko 90% kapaciteta ove kompanije usmjereni su na lohn usluge za poslovne partnere koji predstavljaju najveće modne kuće iz Njemačke, Austrije, Italije, Engleske. Desetljećima kontinuirana suradnja pružajući lohn usluge s kupcima širom svijeta potvrđuje kvalitet kojim odiše svaki proizvod iz ove kompanije.

Napredak je u potpunosti spreman da uspješno odgovori svim izazovima koji budu postavljeni jer:

- Kvalitetna i fleksibilna proizvodnja
 - Kvalificirana radna snaga
 - Poštivanje roka isporuke
 - Lokacija u srcu Europe
 - Tradicija rada duga 57 godina
- čini ih značajnijim proizvođačem tekstilne industrije u Bosni i Hercegovini.

2. Proizvodnja vlastite kolekcije:

predstavlja aktivnost koja obuhvata pripremu, proizvodnju, marketing i prodaju vlastitih brandova za muškarce i žene. Ti proizvodi poznati su po vrhunskom dizajnu i kvalitetu izrade.

"Možemo se pohvaliti izrazito mladim poslovnim kadrom. Pozitivna stavka u poslovanju je i saradnja sa Mješovitom srednjom školom i Tešnja, odsjekom za tekstil i kožarstvo. Svake godine kroz pogone ove kompanije na praksu dolazi preko pedesetak učenika, kojima Nepredak otvara svoja vrata i za buduće zaposlenje", riječi su direktora Amira Šišića.

"Tehnološki napredak nam je prioritet"

Sa ponosom možemo reći da smo jedina fabrika koja posjeduje **opremu za automatsko punjenje perja** na području BiH.

Zahvaljujući višegodišnjem iskustvu, neprekidnom stručnom usavršavanju, te primjeni kvalitetnih tehnoloških rješenja renomiranog svjetskog proizvođača, naš stručni tim potpuno je osposobljen odgovoriti na sve izazove struke, te pružiti:

1. vrhunsku uslugu i najzahtjevnijim klijentima na potpunoj automatizovanoj mašini (preciznost vaga do 0,1 gram),
2. mogućnost serijskog punjenja različitih gramaža,
3. rad na ekranu osjetljivim na dodir sa mogućnošću umrežavanja i vizuelnog praćenja procesa punjenja.

TVORNICA ČARAPA "KLJUČ"

Ključ

TVORNICA ČARAPA "KLJUČ" SARAJEVO

Sarajevska tvornica čarapa "KLJUČ" svrstava se među primarne kompanije koja svojom hronikom razvitka najobjektivnije izražava stranice historije Sarajeva ali i Bosne i Hercegovine. Osnovana 1896. godine tvornica nikada nije mijenjala vrstu proizvodnje. Od svog postanka bavila se isključivo proizvodnjom čarapa.

Kroz narednih stotinu godina, zaustavljana u svom razvoju samo kroz tri rata koja su se vodila na ovim prostorima, KLJUČ bilježi zavidnu liniju svoga materijalnog uspona povećanja proizvodnih kapaciteta, produktivnosti rada, osvajanja kvalitativnosti proizvodnje i plasmana svojih proizvoda na domaće i strano tržište. Do 1992. godine Tvornica čarapa "KLJUČ" je proizvodila oko 23 miliona pari čarapa godišnje.

Po asortimanu svojih proizvoda Ključ je jedan od najkompletnijih proizvođača čarapa na prostorima bivše Jugoslavije.

Posjedovanje najsavremenijih mašina omogućuje proizvodnju svih vrsta čarapa: ženskih, muških i dječiji; sokni, dokoljenica, dugačkih čarapa i hulahop čarapa u raznim prepletajima uz bezbroj kombinacija, dezena i boja. Sve ove vrste čarapa izrađuju se od više vrsta prediva, pamučnog prediva sa strukturom prilagođenoj željama i ukusu potrošača za sve sezone.

Glavna svojstva svih proizvoda su: estetski izgled, mekani opip, elastičnost, otpornost na trenje i trajnost. To je rezultat pažljivog odabiranja vrste prediva i prepletaja za odgovarajući proizvod. Svoje proizvode izvoze na tržišta: Njemačke, Italije, Švajcarske, Švedske a proizvodi se također mogu pronaći i u njemačkom lancu DM-ovih poslovnica.

Usvojen Izvještaj o provođenju Akcionog plana 2013.-2018. godina

Radna grupa, koju čine predstavnici kompanija Uslužnost Sarajevo, Koteks Tešanj, Alma Ras Olovo, Napredak Tešanj, P/G K FBiH i FMERI, je izradila Izvještaj o provođenju Akcionog plana 2013.-2018. godina za realizaciju Strategije razvoja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u FBiH za period 2013.-2023. godina, za 2015. godinu.

Isti je usvojen na 77.sjednici Vlade FBiH.

Evidentno je da je u svim granama tekstilne industrije, osim u proizvodnji tekstila, povećan indeks proizvodnje. Tako je proizvodnja odjeće veća za 46,9 posto, a kože i obuće za 3,4 posto. Broj novozaposlenih je 1.294, te ih je gotovo 22.000. Najveće povećanje zaposlenih od 694 bilježi proizvodnja odjeće, a plaće su povećane za 1,7 posto.

U 2105. godini, kroz sredstva Trajnog revolving fonda, ovoj privrednoj grani dodijeljeno je 1.614.000 KM. Radna grupa će i dalje raditi na praćenju i analiziranju provođenja Akcionog plana za realizaciju Strategije sektora.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku u oktobru 2016. godine, u FBiH, ostvaren je izvoz u vrijednosti 552.429.000 KM, što je za 2,8 posto više u odnosu na septembar 2016., odnosno za 1,7 posto više u odnosu na oktobar prethodne godine.

Ostvareni uvoz za isti period iznosio je 983.017.000 KM, što je za 2,2 posto više u odnosu na septembar 2016., odnosno za 1,7 posto više u odnosu na oktobar prethodne godine.

U periodu januar – oktobar 2016. izvoz je prosječno rastao svaki mjesec za 2,8 posto, a uvoz je prosječno rastao za 4,8 posto.

Učešće Federacije BiH u ukupnom izvozu Bosne i Hercegovine za oktobar 2016. je 66,6 posto, a u ukupnom uvozu 68,6 posto.

Procent pokrivenosti uvoza izvozom je 56,2 posto, što je za 0,3 posto više u odnosu na septembar 2016. kada je pokrivenost iznosila 55,9 posto.

Trgovinski deficit Federacije BiH za oktobar 2016. iznosi 430.587.000 KM.

Najviše smo izvezili:

R.b	Tarifa	Naziv	Vrijednost ostvarenog izvoza X 2016.(KM)	3 top zemlje izvoza
1.	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase	174.124.577	Italija, Francuska, Austrija
2.	6203	Odjela, kompleti, jakne, sakoi, hlače	80.112.921	Njemačka, Poljska, Italija
3.	4101	Sirove krupne i sitne goveđe kože i kože kopitara	42.751.319	Austrija, Italija, Slovenija
4.	5903	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni	11.758.572	Austrija, Njemačka, Srbija
5.	6115	Hula-hop čarape, uključujući i one bez stopala	10.926.483	Italija, Njemačka, Srbija
6.	4107	Goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara	9.975.231	Poljska, Slovenija, Njemačka
7.	4203	Odjeća i pribor za odjeću, od kože ili umjetne kože	3.653.911	Njemačka, Italija, Slovenija
8.	5603	Netkani materijal, uključujući impregniran, prevučeni	165.960	Njemačka, Hrvatska, Srbija

Najviše smo uvezli:

R.b	Tarifa	Naziv	Vrijednost ostvarenog izvoza X 2016.(KM)	3 top zemlje uvoza
1.	4107	Goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara	104.463.435	Slovenija, Italija, Austrija
2.	5903	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni	95.094.171	Njemačka, Rumunija, Slovenija
3.	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase	46.172.699	Italija, Njemačka, Slovenija
4.	6406	Dijelovi obuće	44.584.429	Italija, Slovenija, Austrija
5.	5603	Netkani materijal, uključujući impregniran, prevučeni	38.882.788	Njemačka, Italija, Slovenija
6.	4101	Sirove krupne i sitne goveđe kože i kože kopitara	24.654.466	Srbija, Hrvatska, Bugarska
7.	6203	Odjela, kompleti, jakne, sakoi, hlače	20.438.640	Turska, Njemačka, Srbija
8.	6115	Hula-hop čarape, uključujući i one bez stopala	7.699.428	Turska, Njemačka, Italija

*Svim našim članicama i poslovnim partnerima
želimo sretnu i uspješnu 2017.godinu.*

*Vaše Udruženje za tekstilnu,
kožarsko-prerađivaču i gumarsku industriju*

Udruženje za tekstilnu, kožarsko prerađivačku i gumarsku industriju

*Adresa: Branislava Đurđeva 10
71000 Sarajevo
www.kfbih.com*

Sekretar Udruženja: Jasmina Zejnilagić, dipl. oec